

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudcem Tomášem Kocourkem v právní věci

žalobce: A. T., narozen X,
státní příslušník Ukrajiny,
bytem X,

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**,
se sídlem Nad Štolou 3, Praha,
o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 6. 2018, čj. OAM-247/ZA-06-K01-PD1-2010,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobce podanou žalobou napadá v celém rozsahu shora označené rozhodnutí žalovaného, kterým mu nebyla prodloužena doplňková ochrana podle § 53a odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že pominuly důvody, pro něž byla žalobci udělena doplňková ochrana, neboť podle zpráv o zemi původu může nyní využít institutu

vnitřního přesídlení. V případě návratu již žalobci nehrozí nebezpečí vážné újmy podle § 14a zákona o azylu. Proto doplňkovou ochranu neprodloužil a žádost zamítl.

Obsah žaloby a vyjádření k žalobě

2. Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného z důvodu, že žalovaný porušil § 3, § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), § 14a odst. 1 zákona o azylu s tím, že žalobce splňuje zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle citovaného ustanovení, neboť mu v případě návratu do země původu hrozí nebezpečí vážné újmy zejména v důsledku přetrvávající špatné bezpečnostní situace v D. oblasti a vnitřní přesídlení není reálné. Dále měl žalovaný porušit § 53a odst. 4 ve spojení s § 17a zákona o azylu, protože okolnosti vedoucí k udělení doplňkové ochrany trvají, nezměnily se do té míry, že by doplňkové ochrany již nebylo zapotřebí.
3. Žalobce má za to, že žalovaný nedostatečně zkoumal možnost vnitřního přesídlení, a jeho odůvodnění je nedostatečné. Žalovaný nezohlednil řadu zpráv o zemi původu, které hovoří ve prospěch argumentace žalobce. Žalovaný poukázal na snahu o reformaci bezpečnostních složek, ale nezohlednil potíže ve vymáhání práva. Podle zprávy Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických o stavu lidských práv na Ukrajině za rok 2016 ze dne 3. 3. 2017 je Ministerstvo vnitra odpovědné za udržování vnitřní bezpečnosti a pořádku, dohlíží na policii a další pracovníky v oblasti vymáhání práva. Služba bezpečnosti Ukrajiny (dále jen „SBU“) je zodpovědná za veškerou státní bezpečnost, nevojenskou rozvědku a záležitosti kontrarozvědky. Ministerstvo vnitra je podřízeno kabinetu ministrů a SBU podléhá přímo prezidentovi. Civilní orgány měly obecně kontrolu nad orgány činnými v trestním řízení, ale jen zřídka podnikly kroky k potrestání zneužívání spáchaného bezpečnostními silami. Beztrestnost za porušování ze strany donucovacích orgánů státu zůstala významným problémem, který je často zdůrazňován ve zprávách Human Rights Monitoring Mission in Ukraine (dále jen „HRMMU“) a jiných skupin pro lidská práva. Záříjová zpráva HRMMU popisovala problém tlaku na soudnictví, neschopnost a neochotu Úřadu generálního prokurátora a Úřadu vojenského prokurátora prošetřovat zneužívání.
4. Žalobce dále odkázal na zprávu kanadské Rady pro přistěhovalectví a uprchlíky (*Immigration and Refugee Board of Canada*) ze dne 14. 1. 2016 týkající se nové právní úpravy policie, která je účinná od 10. 11. 2015. Podle názoru emeritního profesora ze dne 7. 1. 2016 je v ní kladen důraz na reformování policie v západním stylu s orientací na služby, snižování násilí a korupce, která stále trvá v oblasti vymáhání práva, i když byla snížena zavedením nových hlídkových jednotek. Korupce zůstává jedním z ústředních témat ukrajinské policie. Dále zpráva Spojených států amerických o kriminalitě a bezpečnosti pro Ukrajinu za rok 2014 ze dne 10. 6. 2014 uvádí, že korupce je obrovským problémem a orgány činné v trestním řízení jsou jeho součástí. Nízké mzdy, nedostatečná odborná příprava, špatné pracovní podmínky a nedostatek základního vybavení přispívají k systémové vnitřní korupci a obecné neúčinnosti. Podle zprávy Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických o postupech v oblasti lidských práv pro rok 2014 (od ledna do září 2014) Úřad generálního prokurátora zahájil trestní vyšetřování zahrnující 1 236 policistů zejména v souvislosti s korupcí a zneužíváním moci. Z těchto zpráv podle žalobce vyplývá, že ačkoliv policie prochází určitou reformou, je stále přítomna korupce, zneužívání pravomoci a její neúčinnost. Žalobce se tedy neztotožňuje s odůvodněním

žalovaného, který uvedl, že ukrajinský právní systém poskytuje svým občanům dostatek právních prostředků na jejich obranu.

5. Žalovaný ve vyjádření k žalobě ze dne 7. 11. 2018 uvedl, že postupoval v souladu se zákonem. Žalobce neuvedl žádné skutečnosti, které by odůvodnily udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Ozbrojený konflikt na Ukrajině se omezuje jen na dvě oblasti země, v ostatních oblastech je situace stabilní a žalobce může využít institutu vnitřního přesídlení. Možností jeho využití se podrobně zabýval v napadeném rozhodnutí, na něž odkázal. Z žalobních tvrzení pak neplyne, v čem konkrétně měl žalovaný pochybit. K tomu odkázal na aktuální zprávy o zemi původu, podle nichž se situace na Ukrajině zlepšila, a navrhl soudu, aby žalobu zamítl.

Posouzení žalobních bodů

6. Soud ověřil, že žaloba ze dne 12. 9. 2018 byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou.
7. Ze správního spisu soud zjistil, že rozhodnutím žalovaného ze dne 11. 12. 2015 žalobci nebyl udělen azyl podle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu a byla mu udělena doplňková ochrana na dobu 24 měsíců podle § 14a zákona o azylu. Žalovaný rozhodnutí ve vztahu k udělení doplňkové ochrany odůvodnil tím, že žalobce by se ocitl v postavení vnitřně vysídlené osoby, neboť žil v D. oblasti ve městě K., které bylo bezprostředně zasaženo ozbrojeným konfliktem. Ukrajinu opustil jako nezletilý, byl vystaven násilí, příbuzné má jen v D. oblasti a navíc s nimi není v kontaktu. Žalovaný na základě posouzení zpráv o zemi původu dospěl k závěru, že žalobci v případě návratu do země původu skutečně hrozí nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu.
8. Žalobce dne 11. 10. 2017 podal žádost o prodloužení doplňkové ochrany podle § 53a zákona o azylu s odůvodněním, že je v České republice zaměstnán, má zde rodinu, přičemž očekává narození potomka.
9. Dne 13. 11. 2017 byl se žalobcem proveden pohovor v ruském jazyce za přítomnosti tlumočnice. Z protokolu o pohovoru plyne, že žalobce žádá o prodloužení doplňkové ochrany z důvodu, že jeho život je nyní v České republice. Má zde rodinu, zaměstnání a před třemi týdny se mu narodil syn. Jeho přestěhování v rámci Ukrajiny není možné, neboť tam není žádná budoucnost, neužil by tam svou rodinu. Naposledy před rokem hovořil se svým bratrancem na Ukrajině. Nechce se tam vrátit, v České republice se mu hodně líbí. S otcem byl naposledy v kontaktu asi před deseti lety, místo jeho pobytu nezná. Žalobce si není jist, zda by ho otec v případě návratu znovu neohrožoval, nemá to v hlavě v pořádku. Pravděpodobně by se mu ubránil, nyní už je dospělý. Žalobce má přítelkyni původem ze Z. oblasti, pomoc státních orgánů v případě problémů s otcem by tam nemohl využít, protože tato ochrana nefunguje, jak by měla. Přítelkyně je státní příslušnicí Ukrajiny, do České republiky přicestovala jako nezletilá za matkou a následně zde získala trvalý pobyt. Žalobce se s ní zná něco přes rok, asi deset měsíců spolu žijí ve společné domácnosti. Žalobce je hlášen v N., ale pět dní v týdnu tráví v bytě u přítelkyně v K. H., kde také pracuje. Byt je pronajatý, měsíčně platí nájemné, ale hlášen tam není. V bytě bydlí kromě přítelkyně žalobce také její matka. Dne 16. 10. 2017 se jim narodil syn A. S., který má ukrajinskou státní příslušnost. Žalobce není v rodném listě zapsán jako jeho otec, neboť na matrice v Č. udělali chybu. V krátké době by mělo dojít k opravě. Synovi jsou nyní

čtyři týdny a je zdravý. Žalobce neví, zda má syn ukrajinské doklady, ale požádali o udělení trvalého pobytu.

10. Žalobce dále uvedl, že od 1. 4. 2016 pracuje ve společnosti F. jako technik operátor a jako brigádu rozváží po K. H. pizzu. Na adrese, kde je žalobce hlášen, bydlí matka žalobce, kterou o víkendech navštěvuje. S přítelkyní mají v plánu se vzít. Na hlášené adrese žalobce bydlí také sestra žalobce. U uvedeného zaměstnavatele pracuje na základě pracovní smlouvy, není agenturním zaměstnancem. Jeho měsíční příjmy činí 22 000 Kč čistého, přičemž má přestoupit na lépe placenou pozici. Jeho výdaje činí 7 000 Kč na nájemné, jídlo a výživu syna. Většinu toho, co vydělá, vkládá do rodiny, jinak neutrácí. V České republice nevlastní žádný majetek. Matka Ukrajinu nenavštěvuje, naposledy tam byla mnoho let zpátky. Přítelkyně žalobce Ukrajinu navštěvuje, minulou zimu tam byla týden u své babičky v Z. oblasti. Jezdí tam se svou matkou asi jednou za rok. Babička přítelkyně vlastní na Ukrajině dva domy. Od udělení doplňkové ochrany neopustil žalobce Českou republiku. V České republice kromě výše uvedených osob nikoho jiného nemá. Všichni příbuzní žalobce žijí ve vesnici Z. asi 70 km od města K. v D. oblasti. V kontaktu s nimi byl naposledy asi před rokem přes Facebook a všichni se měli dobře. Matka žalobce s příbuznými na Ukrajině není v kontaktu. Žalobce se nechce přestěhovat se svou rodinou do bezpečné oblasti na Ukrajině a žít dál tam, neboť by tam měl nízký plat a nevidí tam žádnou budoucnost. Od puberty vyrůstal v České republice, má tu všechno a neví, co by si tam počal. Nechce se usadit na Ukrajině ani v místě pobytu příbuzných přítelkyně, neboť s dítětem nesmí asi rok cestovat. Neměli v plánu se na Ukrajinu vracet, chtějí zůstat v České republice. V případě návratu do země původu by byla jejich situace hrozná, neví, co by si tam počal, zde již začal svou kariéru. Koncem tohoto roku může žalobce se svou sestrou požádat o trvalý pobyt, čehož chce využít. Žalobce je zdravý, žádné zvláštní potřeby nemá.
11. Ze správního spisu dále vyplývá, že pro posouzení situace v zemi původu žalovaný shromáždil jako podklad zprávu ČTK ze dne 4. 1. 2018 „*Ukrajina přitvrzuje proti domácímu násilí a neplacení alimentů*“, výroční zprávu Amnesty International 2017/18 – Stav lidských práv ve světě – Ukrajina ze dne 22. 2. 2018, výroční zprávu Human Rights Watch 2018 – Ukrajina ze dne 18. 1. 2018, informaci Freedom House, Svoboda ve světě 2018 – Ukrajina, informaci norského Centra informací o zemích původu (LANDINFO) ze dne 19. 12. 2017 – Ukrajina: Vnitřně vysídlené osoby, informaci Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 16. 5. 2018 o situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti a návratu do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí, informaci Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 11. 5. 2017 – Normativní náklady na bydlení, životní a existenční minimum v roce 2017, výše starobního důchodu v roce 2017, informaci Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 25. 7. 2016 – Možnost podat stížnost proti postupu příslušníků policejních orgánů či jiných orgánů státní moci, informaci Ministerstva vnitra ČR ze dne 10. 10. 2017 – Vnitřně vysídlené osoby, aktuální počty, legislativa, postavení ve společnosti, státní a nestátní asistence, informaci Ministerstva vnitra ČR ze dne 22. 1. 2018, Ukrajina – Situace v zemi – politická a bezpečnostní situace, mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, vojenská služba, vnitřně přesídlené osoby a konečně informaci Ministerstva vnitra Velké Británie ze září 2017 – Ukrajina: Krym, Doněck a Luhansk.
12. Dalšími podklady pro vydání rozhodnutí byl obsáhlý spisový materiál k žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 1. 7. 2010, čj. OAM-247/ZA-06-2010, včetně navazujících

rozhodnutí správních soudů a žalovaného, zpráv o situaci v zemi původu, které byly podkladem pro udělení doplňkové ochrany, kopie žádosti o mezinárodní ochranu matky žalobce, nájemní smlouvy ze dne 22. 11. 2016, opisu z evidence rejstříku trestů fyzických osob ze dne 10. 11. 2017 a protokolu o pohovoru k žádosti o prodloužení doplňkové ochrany ze dne 13. 11. 2017.

13. Soud posoudil žalobu v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“). Tento článek vyžaduje, aby soudy prvního stupně přezkoumávající rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany (tedy i rozhodnutí o neprodloužení doplňkové ochrany) posuzovaly projednávaný případ dle právního a skutkového stavu ke dni rozhodnutí soudu. Členské státy Evropské unie byly povinny výše uvedený závazek transponovat do vnitrostátního právního řádu do 20. 7. 2015 (viz čl. 51 odst. 1 procedurální směrnice). Vzhledem k tomu, že Česká republika obsah této směrnice netransponovala do svého vnitrostátního právního řádu, ač tak měla nejpozději do 20. 7. 2015 učinit, má ustanovení předmětného článku přímé účinky a užije se na tento případ, protože žádost o prodloužení doplňkové ochrany byla podána po tomto datu (čl. 52 odst. 1 věta první procedurální směrnice). Procesní pravidla vyplývající z čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice se proto prosadí na úkor § 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).
14. Soud rozhodl o žalobě v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez jednání; žalovaný vyjádřil s tímto postupem výslovný souhlas, žalobce pak udělal souhlas *implicite*, neboť na výzvu soudu ve stanovené lhůtě nesdělil, že s rozhodnutím věci bez jednání nesouhlasí.
15. Žalobce v bodě III. žaloby uvedl s uvozením, že jde o žalobní body ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s., výčet ustanovení zákonů včetně jejich citace, která měl žalovaný napadeným rozhodnutím porušit. Taková tvrzení však nejsou žalobním bodem ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť dle ustálené judikatury jím je konkrétní (tj. ve vztahu k žalobci a k projednávané věci individualizované) skutkové tvrzení doprovázené konkrétní právní argumentací, z nichž plyne, z jakých důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné. Líčení skutkových okolností nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých „obvyklých“ nezákonností, nýbrž zcela jasně individualizovaným, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelným popisem. Žalobce je povinen vyličit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl žalovaný vůči nim dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami. Pokud žalobce odkazuje na okolnosti, jež jsou popsány či jinak zachyceny ve správním či soudním spisu, nemůže se jednat o pouhý obecný, typový odkaz na spis či jeho část, nýbrž o odkaz na konkrétní skutkové děje či okolnosti ve spisu zachycené, a to tak, aby byly zřetelně odlišitelné od jiných skutkových dějů či okolností obdobné povahy a aby bylo patrné, jaké aspekty těchto dějů či okolností považuje žalobce za základ tvrzené nezákonnosti (viz rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 12. 2005, čj. 2 Azs 92/2005 – 58). Na tomto právním názoru setrval rozšířený senát NSS i v rozsudku ze dne 24. 8. 2010, čj. 4 As

3/2008 – 78, v němž s odkazem na svůj předchozí, výše citovaný rozsudek potvrdil, že náležitost žaloby dle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. je splněna, pokud jsou z tvrzení žalobce seznatelné skutkové děje a okolnosti individuálně odlišitelné od jiných ve vztahu ke konkrétnímu případu žalobce, jež žalobce považoval za relevantní k jemu domnělé nezákonnosti správního rozhodnutí; právní důvody nezákonnosti (či nicotnosti) napadeného správního rozhodnutí pak musí být tvrzeny alespoň tak, aby soud při aplikaci obecného pravidla, že soud zná právo, mohl dostatečně vymezit, kterým směrem, tj. ve vztahu k jakým právním předpisům, bude směřovat jeho přezkum. Závěry uvedené ve zmíněných rozsudcích byly potvrzeny usnesením rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 3. 2018, čj. 10 Azs 65/2017 – 72.

16. Těmto požadavkům ovšem výše uvedená tvrzení žalobce nedostála, neboť jde pouze o citaci či parafrázi ustanovení právních předpisů, která měla být porušena, aniž by žalobce uvedl konkrétní skutečnosti či právní argumentaci, o něž svá tvrzení o nezákonnosti rozhodnutí opírá. Není na soudu, aby nahrazoval procesní aktivitu žalobce a dohledával ve správním spisu konkrétní nezákonnosti (viz rozsudek NSS čj. 4 As 3/2008 – 78, bod 31). Výjimku pak představuje pouze tvrzení žalobce, podle něž žalovaný porušil § 14a odst. 1 zákona o azylu, neboť žalobci hrozí nebezpečí vážné újmy v důsledku přetrvávající špatné bezpečnostní situace v D. oblasti, včetně toho, že žalovaný nedostatečně zkoumal možnost vnitřního přesídlení s odkazy na některé zprávy o zemi původu (tedy *de iure* dostupnost vnitřní ochrany). Tato žalobní tvrzení jsou dostatečně určitá, takže se jimi soud mohl zabývat.
17. Podle § 53a odst. 4 zákona o azylu je osoba požívající doplňkové ochrany oprávněna požádat o prodloužení doby, na kterou je doplňková ochrana udělena. Tuto žádost musí osoba požívající doplňkové ochrany podat nejpozději 30 dnů před uplynutím doby, na níž je jí doplňková ochrana udělena. Pokud podání žádosti o prodloužení doplňkové ochrany ve stanovené lhůtě zabrání důvody na vůli osoby požívající doplňkové ochrany nezávislé, je oprávněna tuto žádost podat do 3 pracovních dnů po odpadnutí těchto důvodů. Ministerstvo prodlouží dobu, po kterou je udělena doplňková ochrana, v případě, že osobě požívající doplňkové ochrany i nadále hrozí vážná újma (§ 14a) a nenastanou-li důvody pro její odejmutí (§ 17a). Doplňková ochrana se prodlouží nejméně o 2 roky; je-li důvodné nebezpečí, že by osoba požívající doplňkové ochrany mohla závažným způsobem narušit veřejný pořádek nebo ho již narušuje, prodlouží se doplňková ochrana o 1 rok. Při prodlužování doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny se postupuje obdobně.

Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

Podle § 14a odst. 2 zákona o azylu se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti; b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu; c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu; nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Podle § 17a odst. 1 písm. a) zákona o azylu se doplňková ochrana odejme, pokud okolnosti, které vedly k udělení doplňkové ochrany, zanikly nebo se změnily do té míry, že již doplňková ochrana není zapotřebí.

Podle § 17a odst. 2 zákona o azylu ministerstvo přihlédne při posuzování důvodů uvedených v odstavci 1 k tomu, zda změna okolností je tak významná a trvalé povahy, že osobě požívající doplňkové ochrany již nehrozí nebezpečí, že utrpí vážnou újmu. Dále se přihlédne k tomu, zda osoba požívající doplňkové ochrany uvede závažné okolnosti podložené předchozí vážnou újmu odůvodňující odmítnutí ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo, je-li osobou bez státního občanství, státu svého posledního trvalého bydliště.

18. Žalobce při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 20. 11. 2015, který bezprostředně předcházela udělení doplňkové ochrany rozhodnutím žalovaného ze dne 11. 12. 2015, uvedl, že jeho příbuzní na Ukrajině pobývají v D. oblasti, zpět do země původu nechce, neboť se mu v České republice líbí, a má obavy z otce a ozbrojeného konfliktu, přičemž je možné, že bude povolán do vojenské služby a poslán bojovat. Žalovaný udělil žalobci doplňkovou ochranu s ohledem na místo bydliště (město K. v D. na severu D. oblasti) a nejistý osud při využití institutu vnitřní ochrany. Obavu žalobce z dalších ataků otce žalovaný vyhodnotil jako nepodloženou, protože žalobce již v roce 2011 nabyl zletilosti, se svým otcem neudrhuje žádný kontakt, nemá ponětí, kde se zdržuje, a společnou domácnost s ním již roky nesdílí. Proto nelze předpokládat, že by žalobce byl při nuceném návratu do země původu otcem bezprostředně ohrožen. Branná povinnost je pak legitimní občanskou povinností a sama o sobě není důvodem k udělení azylu.
19. Soud považuje za významné zdůraznit, že doplňkovou ochranu nelze prodloužit, pokud okolnosti, které vedly k udělení doplňkové ochrany, zanikly nebo se změnily do té míry, že již doplňková ochrana není zapotřebí. S ohledem na čl. 16 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. 12. 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“), jenž byl promítnut do § 17a odst. 2 zákona o azylu, je třeba přihlédnout k tomu, zda je změna okolností natolik významná a dlouhodobá, že osoba, která má nárok na doplňkovou ochranu, již není vystavena reálnému nebezpečí vážné újmy. Z rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 12. 2015 je zřejmé, že okolnostmi, které vedly k udělení doplňkové ochrany, jsou nepříznivá bezpečnostní situace v oblasti, kde měl žalobce před svým odchodem ze země původu bydliště, a nedostatečné záruky týkající se možnosti vnitřní ochrany v zemi původu. Naopak domácí násilí, jemuž žalobce čelil v zemi původu ze strany svého otce, ani hrozba povolání k výkonu vojenské služby a nasazení do bojových operací nebyly shledány jako důvod pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Z hlediska posouzení zákonnosti napadeného rozhodnutí jsou tedy relevantní změny týkající se bezpečnostní situace v D. oblasti a přístupu žalobce k efektivní vnitřní ochraně v zemi původu. Vedle toho je třeba rovněž vzít do úvahy, zda během posuzování žádosti o prodloužení doplňkové ochrany nevyšly najevo skutečnosti, které by mohly odůvodňovat udělení doplňkové ochrany z jiného důvodu, než pro který byla tato ochrana původně přiznána. V takovém případě by totiž bylo namísto doplňkovou ochranu prodloužit z onoho jiného (nového) důvodu (viz rozsudek NSS ze dne 24. 7. 2013, čj. 6 Azs 15/2013 – 35). Tyto nové skutečnosti se jistě mohou týkat též dříve uvedeného důvodu žádosti o

udělení mezinárodní ochrany, jenž tehdy nebyl shledán jako dostatečný pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany, jestliže nově zjištěné okolnosti jsou způsobitelné změnit posouzení tohoto dříve uplatněného důvodu.

20. Ve věci žádosti o prodloužení doplňkové ochrany uvedl žalobce jako důvody zaměstnání, rodinu a očekávané narození potomka. V rámci pohovoru k žádosti o prodloužení doplňkové ochrany také uvedl, že by na Ukrajině kvůli tamější ekonomické situaci nebyl schopen uživit svou rodinu, zatímco v České republice tyto problémy nemá. Žalovaný posoudil daný případ z hlediska doplňkové ochrany dle § 14a a podmínek pro její odnětí upravených v § 17a zákona o azylu, přičemž vzal v potaz také skutečnosti uvedené v průběhu pohovoru, a to v dostatečném rozsahu, své úvahy řádně odůvodnil a dospěl ke správnému závěru. Žalobce ve své žádosti neuvedl žádné důvody, které by byly relevantní z hlediska prodloužení doplňkové ochrany.
21. Námitka žalobce, že v případě návratu do země původu mu stále hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy, zjevně mířící na aplikaci § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, přičemž využití vnitřní ochrany je nereálné, je nedůvodná. Jedná se o důvod, pro který byla žalobci přiznána doplňková ochrana v roce 2015, kdy výsledek užití institutu vnitřní ochrany byl nejistý. Žalovaný v napadeném rozhodnutí nezpochybnul, že napjatá bezpečnostní situace panující v okolí linie kontaktu v D. oblasti i nadále představuje vážnou újmu ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Žalovaný nicméně vyšel z toho, že jsou splněny podmínky § 2 odst. 7 zákona o azylu (možnost vnitřní ochrany), pro něž nelze situaci hrozící žalobkyni považovat za vážnou újmu. Při posuzování možnosti vnitřní ochrany je nezbytné zhodnotit především reálnost (faktickou i právní), přiměřenost, rozumnost a smysluplnost tohoto řešení. Je třeba se zabývat zejména její dostupností, celkovými poměry panujícími v zemi původu, osobními poměry žadatele (např. pohlaví, etnická příslušnost, rodinné vazby, zdravotní stav, věk a ekonomická situace), účinností vnitřní ochrany a postavením žadatele po jeho přesunu z hlediska respektování a zajištění základních lidských práv v místě vnitřní ochrany. Rovněž je třeba zvážit bezpečnost žadatele, a to jak při přesunu do cílové části země, tak po jeho přesídlení (viz rozsudek NSS ze dne 20. 7. 2016, čj. 1 Azs 113/2016 – 29, bod 25). Z rozsudku NSS ze dne 28. 7. 2009, čj. 5 Azs 40/2009 – 74, pak vyplývá, že při posuzování možnosti vnitřní ochrany je nutné posoudit čtyři kritéria: (1) zda je jiná část země pro žadatele dostupná; (2) zda přesun do jiné části země je účinným řešením proti pronásledování či vážné újmě v původní oblasti; (3) zda žadateli nehrozí navrácení do původní oblasti a (4) zda ochrana v jiné části země splňuje minimální standard ochrany lidských práv. Tyto čtyři podmínky musí být splněny kumulativně a při jejich posouzení je třeba brát v potaz celkové poměry panující v zemi původu a osobní poměry žadatele. Při posuzování eventuality vnitrostátní ochrany v jiné části země původu je tedy kladen důraz na reálnost dané možnosti a její faktickou proveditelnost (viz rozsudek NSS ze dne 31. 5. 2017, čj. 5 Azs 62/2016 – 87).
22. Ačkoliv soud připouští, jak ostatně v napadeném rozhodnutí uznal i žalovaný na základě zpráv o zemi původu (viz strany 5 a násl.), že bezpečnostní situace v D. oblasti je stále vyhrocená (k tomu srov. zejména výroční zprávu Amnesty International z roku 2018), je nyní zároveň možné účinně využít vnitřní ochrany. V jejím rámci je možné zajistit osobám, které byly nuceny v důsledku konfliktu opustit své domovy, důstojný život v oblastech Ukrajiny nezasáženými boji, byť jejich integrace se úplně bez obtíží neobejde. Soud nesouhlasí s žalobcem ani v tom, že se žalovaný nedostatečně zabýval otázkou vnitřního přesídlení. Žalovaný se možností vnitřní ochrany rozsáhle zabýval na stranách

5 až 9 napadeného rozhodnutí, kde vycházel z početných zpráv o zemi původu od mezinárodně respektovaných subjektů. Podle nich ozbrojený konflikt stále probíhá jen v některých částech D. a L. oblasti a nic nenasvědčuje tomu, že by se měl rozšířit i do ostatních oblastí země. Co se týče situace vnitřně vysídlených osob, žalovaný čerpal z informace LANDINFO ze dne 19. 12. 2017, informace Ministerstva vnitra ČR ze dne 10. 10. 2017 a informace Ministerstva vnitra Velké Británie ze září 2017, které se věnují výhradně analýze této problematiky, ale také z dalších zpráv, jež se touto otázkou zabývají okrajově.

23. K tomu soud uvádí, že ze zpráv vyplývá, že ukrajinské úřady nebyly zpočátku (vysídlování oblastí zasažených boji započalo na jaře 2014) připraveny na přijetí tak vysokého počtu vysídlelců, a tyto osoby tak byly do značné míry odkázány samy na sebe. Ale postupem času se státní orgány na nastalou situaci adaptovaly a proaktivně ji řešily. Svědčí o tom přijetí zákona o právech a svobodách vnitřně vysídlených osob přijatý již v říjnu 2014, který na základě registrace vysídleným osobám zajišťoval sociální zvýhodnění v podobě sociálních dávek a státní podpory. Byť byl systém nedokonalý, jak naznačuje počet posléze přijatých novelizací právní úpravy, zároveň to ukazuje, že státní orgány země původu se snaží situaci pružně řešit. Jak shrnula zpráva norského centra informací o zemích původu (LANDINFO) ze dne 19. 12. 2017, možnosti vnitřně vysídlených osob začít budovat nový život a zapojit se do společnosti v nových místech pobytu dosti závisejí na strukturálních faktorech jako chudoba a nezaměstnanost, které se dotýkají rovněž místního obyvatelstva. Výzkumy prokazují, že vysídlelci jsou sice častěji ohroženi chudobou a nezaměstnaností, avšak přístup ke školní výuce a ke zdravotní péči mají víceméně na stejné úrovni jako místní obyvatelstvo. Podle informace LANDINFO také od začátku ozbrojeného konfliktu pomáhají vnitřně vysídleným osobám ukrajinské nestátní organizace, mezinárodní a zahraniční humanitární organizace. Na základě registrace místa pobytu získávají vnitřně vysídlené osoby přístup k sociálním službám a důchodům, ke školní docházce dětí a ke zdravotním službám. Takto registrované osoby pak v případě potřeby pobírají státní podporu pro vysídlence.
24. Podle informace Ministerstva vnitra ČR ze dne 22. 1. 2018, která cituje zprávu Výboru OSN pro lidská práva, mnoho vnitřně vysídlených osob nadále čelí byrokratickým překážkám a diskriminaci kvůli legislativním aktům přijatým od začátku konfliktu, přičemž tyto osoby jsou ohroženy marginalizací ve společnosti a dalším prohloubením závislosti na vnější pomoci. Přesto podle posledního průzkumu 88 % vnitřně vysídlených osob tvrdí, že jsou částečně nebo plně integrovány do místní komunity. Podle informace Ministerstva zahraničních věcí České republiky ze dne 16. 5. 2018 je obecná situace po návratu do vlasti po dlouhém pobytu v zahraničí velmi individuální. Sama skutečnost kratšího či delšího pobytu v zahraničí většinou z ekonomických důvodů není pro ukrajinské občany ničím výjimečným, neboť podle oficiálních statistik pracuje v zahraničí více než 5 mil. občanů (reálná čísla však mohou být ještě vyšší). Ukrajínští občané mohou čelit, stejně jako navrátilci kdekoli ve světě, při návratu po dlouhodobém pobytu v zahraničí nejrozličnějším praktickým problémům (propadlé doklady, neznalost nových pravidel, zpretrhané rodinné a další sociální vazby). Osoba, jež neúspěšně v zahraničí žádala o azyl, není nijak znevýhodněna oproti ostatním ukrajinským občanům.
25. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí v souvislosti s vnitřním přesídlením neopomenul zabývat ve světle zpráv o zemi původu také tvrzeními žalobce, že v České republice realizuje svůj rodinný život a že nebude moci uživit rodinu kvůli ekonomické situaci na

Ukrajíně. Žalovaný poukázal na to, že přenesení rodinného života žalobce do země původu nic nebrání, neboť družka i syn žalobce jsou ukrajinští občané, přičemž družka žalobce má možnost využít zázemí u svých příbuzných žijících v Z. oblasti nezasazené boji. K ekonomické situaci si žalovaný obstaral informaci Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 11. 5. 2017, z níž plyne, že ačkoliv je sociální a ekonomická situace v zemi pro většinu obyvatel složitá, od roku 2016 došlo k výraznému zvýšení minimální mzdy a průměrná nominální mzda v březnu 2017 činila 6 752 hřiven. Zaměstnavatelé nadto v mnohých sektorech vyplácejí zaměstnancům doplatky tzv. na ruku, které nejsou nikde oficiálně vykazovány, a žalobce v zemi původu může uplatnit pracovní zkušenosti nabyté v České republice. Žalovaný vycházel z přiměřeně aktuálních zpráv o zemi původu a své závěry dostatečně odůvodnil. Je tedy zřejmé, že žalovaný se možností vnitřní ochrany zabýval v dostatečném rozsahu. Dospěl přitom ke správnému závěru, že po udělení doplňkové ochrany žalobce dne 11. 12. 2015 se konsolidovala situace v zemi původu, pokud jde o situaci vnitřně přesídlených osob, které pochází z oblastí zasažených ozbrojeným konfliktem, a to jak po stránce legislativní, tak po stránce faktické. Aktuální situace umožňuje žalobci usadit se v jiné části země původu (např. v části s významným podílem ruskojazyčného obyvatelstva nebo v Z. oblasti, kde má zázemí jeho partnerka), v níž s vysokou mírou pravděpodobnosti nebude ohrožen vážnou újmou ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Stabilizace situace vnitřně přesídlených osob, s níž jsou spojeny celkově pozitivní změny jejich osobní situace, doprovázená též zlepšením celkové ekonomické situace v zemi původu, představuje významnou změnu, která není toliko přechodná, nýbrž dlouhodobá. Žalobní bod je nedůvodný.

26. Žalobce dále namítl, že žalovaný nezohlednil početné zprávy, jež hovoří v jeho prospěch, a podle nichž Ukrajinu sužují nedostatky ve vymáhání práva. Konkrétně žalobce poukázal na úryvky z informace Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických o stavu lidských práv na Ukrajině za rok 2016 ze dne 3. 3. 2017, ze zprávy kanadské Rady pro přistěhovalce a uprchlíky ze dne 14. 1. 2016 a ze zprávy Spojených států amerických o kriminalitě a bezpečnosti pro Ukrajinu za rok 2014 ze dne 10. 6. 2014. Tento žalobní bod a k němu se vztahující důkazní návrhy nesouvisí s důvodem, pro který byla žalobkyni původně udělena doplňková ochrana, nýbrž s důvodem sice již dříve uplatněným, který ovšem neodůvodňoval přiznání doplňkové ochrany. Aby tyto skutečnosti byly z hlediska posuzování žádosti o prodloužení doplňkové ochrany významné, musely by představovat takovou změnu oproti stavu, z něhož vycházel žalovaný v rozhodnutí ze dne 11. 12. 2015, která by opodstatňovala odlišné posouzení daného důvodu z hlediska jednotlivých forem mezinárodní ochrany. Žalobce přitom v žalobě netvrdí, že by se situace v zemi původu ohledně dostupnosti policejní ochrany před domácím násilím zhoršila, tvrdí jen, že je nadále nepříznivá.
27. Soud kontrolou spisu zjistil, že zprávy o zemi původu, na které se žalobce v žalobě odvolává, nebyly podkladem pro vydání napadeného rozhodnutí. Soud však souhlasí se žalovaným, že uvedené informace odrážejí stav na Ukrajině v letech 2014 a 2016, zatímco napadené rozhodnutí bylo vydáno až dne 29. 6. 2018, tj. nejedná se o aktuální zprávy o zemi původu. Žalobce, stručně řečeno, z těchto zpráv dovozuje, že v případě jeho návratu na Ukrajinu nebude mít k dispozici účinné prostředky na obranu proti korupci v bezpečnostních složkách státu či zneužití pravomoci. Byť z obsahu správního spisu plyne, že policie v době nezletilosti žalobce a jeho sestry, když žili ve společné domácnosti pouze s otcem, jelikož matka toho času pracovala dlouhodobě v zahraničí, nereagovala s dostatečnou účinností na domácí násilí páchané na nich otcem, nelze z toho obecně

dovozovat nevymahatelnost práva na Ukrajině. Podle aktuální zprávy ČTK ze dne 4. 1. 2018 obstarané žalovaným byl na Ukrajině přijat nový zákon proti domácímu násilí, který odborníci považují za nejpokrokovější v regionu. Podle něj je domácí násilí považováno za zločin, nikoliv jen přestupek, do výměry trestu se násilí vůči členu rodiny promítá jako přitěžující okolnost a pachateli lze uložit trest odnětí svobody až do výše pěti let.

28. Soud v této souvislosti podotýká, že doplňkovou ochranu lze žadateli přiznat jen za podmínky, že existuje skutečné nebezpečí vážné újmy. Spojení „skutečné nebezpečí“ souvisí s otázkou pravděpodobnosti, že se obava z vážné újmy naplní, a s požadovaným důkazním standardem. Podstatu testu reálného nebezpečí vymezil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 26. 3. 2008, čj. 2 Azs 71/2006 – 82: *„Reálným nebezpečím (srov. rovněž § 14a odst. 1 zákona o azylu, jež užívá ve stejném významu slovní spojení „skutečné nebezpečí“) nutno rozumět, že ve významném procentu případů obdobných situací stěžovatele dojde k nežádoucímu následku, takže stěžovatel má dobré důvody se domnívat, že takovýto následek může s významnou pravděpodobností postihnout i jeho.“* Žalobce však z uvedených zpráv citoval pouze několik obecných závěrů o nedostacích ve vymáhání práva, aniž by jakkoliv rozvedl, v čem konkrétně mu v důsledku toho hrozí reálné nebezpečí. Na základě obsahu správního spisu a tvrzení žalobce v průběhu řízení o žádosti o prodloužení doplňkové ochrany se lze domnívat (s ohledem na to, že žalobce nebyl zastoupen a nedošlo k avizovanému doplnění žaloby), že tím měl na mysli zejména možnost účinné obrany proti případnému pokračování útoku ze strany otce.
29. Jak již výše soud naznačil, na Ukrajině byla přijata nová úprava postihování pachatelů domácího násilí, jež takové jednání kriminalizuje pod hrozbou přísných trestů na rozdíl od dřívější úpravy. Pokud by se tedy takové jednání vůči žalobci mělo po jeho nuceném návratu na Ukrajinu opakovat, lze mít za to, že policie by v takovém případě zakročila mnohem razantněji než v minulosti, kdy se mohlo jednat maximálně o přestupek či došlo k úplnému přehlížení takového jednání. Pokud by přesto státní orgány efektivně nezakročily, z informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 25. 7. 2016 vyplývá, že je možné podat stížnost proti postupu příslušníků policejních orgánů či jiných orgánů státní moci u prokuratury či u útvaru vnitřní kontroly konkrétního policejního okrsku. Nadto lze souhlasit se žalovaným, že od posledního incidentu uběhla dost dlouhá doba, neboť žalobce byl v osobním kontaktu se svým otcem naposledy asi před deseti lety ještě jako nezletilý a nyní ani neví, kde se nachází. Pravděpodobnost opakování útoku je nízká, přičemž jejich nebezpečnost vzhledem k věku žalobce je také podstatně snížena. Jelikož žalobce svou námitku týkající se nevymahatelnosti práva dále nerozvedl, soud již nemá co dodat. Soud neprovedl žalobcem navržené důkazy (zprávy o zemi původu citované v žalobě) z důvodu nadbytečnosti. Ze skutečností, z nichž vycházel žalovaný (věk a vzdělání žalobce a s tím související osamostatnění a nezávislost, přijetí progresivní právní úpravy na ochranu obětí domácího násilí), plyne, že ve srovnání se situací z roku 2015 se ohrožení žalobce vážnou újmou, jejímž původcem by byl jeho otec, významným způsobem snížilo. Ostatně žalobce sám uvedl, že by se nyní otci ubránil. Za této situace by bylo bez významu zjišťovat, do jaké míry byla činnost policejních složek obecně v letech 2014 až 2016 ovlivněna korupčním jednáním. V řízení nebyly zjištěny takové nové okolnosti, které by již dříve posouzený důvod pro udělení mezinárodní ochrany činily relevantním pro prodloužení doplňkové ochrany udělené z jiného důvodu. Žalobní bod je nedůvodný.

30. Přání žalobce setrvat na území České republiky, pokračovat v rozvíjení své profesní kariéry a žít společně se svojí rodinou je realizovatelné pouze pomocí některého z pobytových oprávnění upravených zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Nejde o okolnost významnou pro rozhodování o prodloužení doplňkové ochrany. Žalobce v žalobě nevzněl žádný žalobní bod, jímž by zpochybňoval posouzení relevance rodinného života vedeného žalobcem na území České republiky v napadeném rozhodnutí. Proto jen nad rámec nezbytně nutného pro zvýšení přesvědčivosti rozhodnutí soud uvádí, že z hlediska doplňkové ochrany je relevantní pouze takový zásah do rodinného života žalobce, jenž by spočíval v tom, že by žalobci nebylo umožněno (z důvodu právních či faktických překážek) přenést svůj rodinný život udržovaný v České republice do země původu (tzv. extrateritoriální účinek práva na rodinný život, viz rozsudky NSS ze dne 28. 11. 2008, čj. 5 Azs 46/2008 – 71, a ze dne 11. 6. 2009, čj. 9 Azs 5/2009 – 65, dále též viz usnesení NSS ze dne 12. 5. 2016, čj. 5 Azs 29/2016 – 19). V daném případě mají všechny osoby žalobci blízké (matka, sestra, partnerka a syn) ukrajinské státní občanství, ve společném návratu do země původu jim nic nebrání. Navíc žalobcova partnerka má rodinné zázemí v Z. oblasti. Realizace společného návratu je tak pouze otázkou ochoty jednotlivých osob. Aktivace extrateritoriálního účinku práva na rodinný život tak v daném případě nepřichází do úvahy.
31. Lze tak uzavřít, že žalobci nehrozí skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu a je možné efektivní využití institutu vnitřní ochrany. Žalovaný proto postupoval správně, rozhodl-li o neprodloužení doplňkové ochrany podle § 53a ve spojení s § 17a zákona o azylu s tím, že důvody, kvůli nimž byla udělena, se změnily do té míry, že doplňkové ochrany již není zapotřebí.

Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

32. Vzhledem k tomu, že žalobní body jsou nedůvodné a soud nezjistil žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlédnout i bez námítky, byla žaloba zamítnuta (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
33. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému soud náhradu nákladů nepřiznal, neboť mu nevznikly náklady převyšující náklady na běžnou administrativní činnost.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v

jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 23. května 2019

Tomáš Kocourek, v. r.

soudce